

มติชนสุดสัปดาห์
ศุกร์ 11 มี.ค. 54

อาหารสมอง ปีหมูทองทำร้ายพ่อแม่จีน

วีรกร ตรีเศศ

คนจีนเชื่อถือโชคลางไม่น้อยกว่าคนชาติอื่น แต่ความเชื่ออันหนึ่งของคนจีนทำให้เกิดความเดือดร้อนในเวลาต่อมาอย่างคาดไม่ถึง นั่นก็คือปีหมูทองปี 2007 ที่พ่อแม่พยายามให้ลูกเกิดเพราะเชื่อว่าเป็นปีศิริมงคลยิ่งนั้นทำให้เกิดการแย่งชิงที่เรียนในโรงเรียนอนุบาลในปัจจุบันอย่างดุเดือด

สำนักข่าวซินหัวรายงานว่าในเขตเศรษฐกิจใหม่ Shenzhen มีเด็กเกิดในปี 2007 135,000 คน มีเพียง 73,000 คน เท่านั้นที่มีที่เรียนในโรงเรียนอนุบาลของรัฐ และในปักกิ่งมีเด็กเกิดในปี 2007-2009 รวม 415,750 คน มีที่เรียนเพียง 248,000 คน

มีคุณยายรายหนึ่งอายุ 96 ปี กับลูกชายผลัดกันอยู่ในแถวเป็นเวลา 9 วัน 9 คืน เพื่อที่จะเอาหลานวัย 2 ขวบเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลของรัฐบาล ซึ่งพ่อแม่จ่ายค่าเล่าเรียนเพียงเดือนละ 400 หยวน (1,800 บาท) เท่านั้น

พ่อแม่บอกว่าเอาลูกเข้าโรงเรียนเหล่านี้ยากกว่าเข้าเป็นข้าราชการ และแพงกว่าเรียนมหาวิทยาลัยเสียอีก สิ่งที่พ่อแม่ต้องการคือโรงเรียนดี ใกล้บ้าน และราคาถูก พ่อแม่บางคนได้แค่สองเงื่อนไขแรกเท่านั้น การจะเข้าโรงเรียนของรัฐได้ต้องมีทะเบียนบ้านอยู่ในท้องถิ่นนั้นเท่านั้น อย่างไรก็ตามมีข้อยกเว้น (ถ้าไปเช่าควและอยู่ในจำนวนรับ) ถ้ายอมจ่าย “เงินพิเศษ” เพิ่มโดยยอมให้ผ่อนส่งได้ 3 ปี

สำหรับโรงเรียนมีชื่อของรัฐในปักกิ่ง พ่อแม่ที่มาจากถิ่นอื่นต้องจ่าย “เงินพิเศษ” เพิ่มถึง 50,000 หยวน (225,000 บาท) ถ้าไม่รับเงินไขก็ต้องไปเข้าโรงเรียนเอกชนแต่ก็ต้องรอคิวอีกไม่ต่ำกว่า 2 เดือน (ไม่ต้องไปยื่นเข้าแถวนะครับ) และจ่ายเดือนละ 1,700 หยวน (7,650 บาท)

โดยปกติโรงเรียนอนุบาลของรัฐดี ๆ ก็มีที่นั่งจำกัดอยู่แล้ว เมื่อมาประดังด้วยเด็กเกิดในปีหมูทอง พ่อแม่จึงยิ่งเดือดร้อนมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามรัฐบาลกำลังปรับแผนสร้างโรงเรียนอนุบาลให้เพียงพอกับเด็กเกิดใหม่

ความรู้ในเรื่องที่ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กอายุ 0-6 ขวบ คือตัวที่กำหนดแทบทุกสิ่งที่เป็นตัวเด็ก (0 คือนับตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิ) ทำให้พ่อแม่ทั้งโลกที่มีความรู้ตื่นตัวยิ่งขึ้นในการหาโรงเรียนอนุบาลคุณภาพดีให้ลูก

ปัจจุบันเชื่อกันว่าสิ่งแวดล้อมตั้งแต่อยู่ในมดลูก (uterine environment) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการของเด็ก ในเวลา 9 เดือน หรือ 270 วัน ที่อยู่ในครรภ์ เด็กจะมีจำนวนเซลล์ประสาทเพิ่มขึ้นจาก 0 ถึงพัน ๆ ล้านเซลล์ ในแต่ละชั่วโมงแต่ละวันจำนวนเซลล์จึงเพิ่มขึ้นนับพันนับแสน

สิ่งแวดล้อมของครอบครัวและของสังคม ตลอดจนอาหารและน้ำที่แม่บริโภคมีความสำคัญมาก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตามเป็นสิ่งต้องห้ามเด็ดขาด โปรตีน แป้ง ไขมัน ผลไม้และผักสดเขียวแก่เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะหัวหอม และต้นหอม

คำถามที่น่าคิดก็คือทั้ง ๆ ที่คาดเดาได้ตั้งแต่แรกว่าการที่เด็กเกิดประดังในปีเดียวกันก็จะต้องเผชิญกับสภาวะการณืปวดหัวเช่นนี้ เหตุใดจึงยังต้องการคลอดในปีหมูทอง คำตอบอาจเป็นว่ามนุษย์มีพฤติกรรมว่า “ขอตายเอาดาบหน้า” ในบางเรื่องที่ต้องการอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดก็ตามเพราะความเชื่อหรือความต้องการใดก็ตามแล้วแต่ มนุษย์เห็นความสำคัญของสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ชัดกว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต นักเศรษฐศาสตร์ศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ได้สรุปจากหลายการทดลองว่าความรอบคอบในการคิดของมนุษย์เป็นสิ่งที่จะต้องฝึกฝนจากการมีวินัย มิได้เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ

ไม่เพียงแต่พ่อแม่จีนมีการกระทำตามความเชื่อในการให้ลูกเกิดปีหมูทองอย่างแปลกเท่านั้น ยังมีคนจีนอีกจำนวนหนึ่งในวัยหนุ่มสาวที่มีการกระทำที่แปลกอย่างหมดหวัง ขาดจุดหมาย ดังที่มีคำเรียกคนเหล่านี้ว่า Plasticine Man (ในภาษาจีนแปลตามตัวว่ามนุษย์ดินน้ำมัน) ซึ่งมาจากชื่อ นวนิยายดังในปี 1986 ของจีนชื่อ Xiang Pi Ren

เรื่องก็มีอยู่ว่าชายคนหนึ่งมาทำงานในกวางโจวอย่างเต็มใจด้วยความฝัน แต่ก็ถูกใครต่อใครโกงจนหมดตัว สิ้นหวัง ไร้กำลังใจและไร้ความรู้สึก ต้องติดคุก ถูกซ้อมโดยเพื่อนร่วมคุก และรู้ว่าถูกคนรักหลอกลงมาโดยตลอด ดังนั้นใครที่มีความรู้สึกอย่างนี้ก็จะถูกเรียกว่าเป็น Plasticine Man ในเมืองจีน

ปัจจุบันมีคนทำงานออฟฟิศที่เป็น Plasticine Man และ Woman อยู่เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นนักบัญชี วิศวกร นักค้าหุ้น เสมียน ฯลฯ ทำงานอาทิตย์ละ 50 ชั่วโมงจนเหนื่อยหมดแรงกับการถูกแรงกดดัน และการเป็น “ทาส” ของการทำงานในออฟฟิศ

Plasticine Man เหล่านี้ไม่ต่างจากเพื่อนร่วมสมัยในประเทศอื่นที่แข่งขันกันเรียนหนังสือ จบมาก็ทำงาน ผ่อนรถ ผ่อนบ้าน ต้องทำงานหนักแต่ชักหน้าไม่ถึงหลัง (“เมื่อผ่อนรถก็เป็น ‘ทาสของรถ’ ผ่อนบ้านก็เป็นทาสของบ้าน มีลูกก็เป็น ‘ทาสของลูก’ ชีวิตมีแต่ความซ้ำซาก ไร้จุดหมาย”)

ตราบที่คิดว่าการทำงานคือการแลกเงินกับแรงงานสมองและกายแล้ว ทุกคนมีทางโน้มที่จะคิดแบบนี้ แต่ถ้าคิดว่าการทำงานคือการสร้างคุณค่าให้แก่ตัวเอง พร้อมกับได้เงินมา

ใช้ด้วยก็จะทำให้มองโลกต่างออกไป เพราะจะตระหนักว่าเมื่อตนเองมีคุณค่ามากขึ้นก็จะยังสามารถทำประโยชน์ให้ตนเอง ครอบครัว และสังคมได้มากยิ่งขึ้น โลกแห่งการสร้างคุณค่าให้ตนเองจากการทำงานมีพลวัตเสมอจนนำไปสู่โอกาสอีกมากมายในชีวิต และระหว่างทางก็สนุกกับชีวิต เพราะมีเงินใช้ด้วย

ทัศนคติต่อการทำงานและชีวิต เป็นตัวกำหนดว่าคุณคนหนึ่งจะมีความสุขหรือความทุกข์กับสถานะที่ตนเองดำรงอยู่

เครื่องเคียงอาหารสมอง : ผมได้รับหนังสือชื่อ “เรื่องเล่าจากร่างกาย” (2554) ของคุณหมอซัชพล เกียรติขจรธาดา อ่านแล้วสนุกจนวางไม่ลง อ่านง่าย และเต็มไปด้วยสิ่งใหม่ ๆ ที่ไม่เคยรู้มาก่อน อย่างน่าอัศจรรย์ใจ คุณหมอเล่าวิวัฒนาการของมนุษย์ไล่เรียงไปถึงอวัยวะส่วนต่าง ๆ และพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ได้อย่างน่าสนใจ มั่นใจว่าจะเป็นหนังสือที่ติดอันดับแน่นอน

ขอยกหัวข้อให้น้ำลายไหล “ทำไมคนถึงมีขี้” “มีเซ็กซ์มันดียังไง” “ทำไมอั้นตะผู้ชายจึงใหญ่กว่าอั้นตะกอริลล่า” “ทำไมอารมณ์หนึ่งถึงทำให้คนฆ่ากันได้”

ขอยกตัวอย่างเรื่องเล่าของคุณหมอสักเรื่อง “.....วันหนึ่งประธานาธิบดีคนที่ 30 ของสหรัฐอเมริกา แคลวิน คูลิดจ์ (Calvin Coolidge) และสุภาพสตรีหมายเลขหนึ่งไปเยี่ยมชมดูงานฟาร์มเลี้ยงไก่แห่งหนึ่ง ในระหว่างที่กำลังเดินดูงาน ท่านสุภาพสตรีหมายเลขหนึ่งก็เอ่ยปากถามเจ้าของฟาร์มว่า ทำยังไงฟาร์มแห่งนี้ถึงได้ผลิตไข่ได้จำนวนมากมายังไง ที่ฟอโก่มีอยู่ไม่กี่ตัว เจ้าของฟาร์มก็ตอบด้วยความภูมิใจว่า “ไก่ฟอโก่พันธุ์ของผมขยันทำการบ้านครับ มันสามารถทำหน้าที่ได้หลายสิบครั้งในแต่ละวัน” ทันทีที่ท่านสุภาพสตรีหมายเลขหนึ่งได้ฟังดังนั้นก็พูดออกไปในทันทีว่า “ฝากไปเล่าให้ท่านประธานาธิบดีฟังด้วยนะ” ประธานาธิบดีซึ่งยืนอยู่ข้าง ๆ เมื่อได้ยินจึงถามเจ้าของฟาร์มกลับไปว่า “แล้วฟอโก่มันผสมพันธุ์กับแม่ไก่ตัวเดิมทุกครั้งหรือเปล่า” เจ้าของฟาร์มตอบกลับมาว่า “ไม่ครับ” ฟอโก่แต่ละตัวจะได้ผสมพันธุ์กับแม่ไก่หลายตัวที่ไม่ซ้ำหน้ากันครับ” ประธานาธิบดีจึงพูดออกไปว่า “ฝากไปเล่าให้ภรรยาผมฟังด้วยนะ”

น้ำจิ้มอาหารสมอง : Blessed be he who expects nothing, for he shall never be disappointed.

(Alexander Pope กวีเอกชาวอังกฤษ ค.ศ. 1688-1744)

คนที่ไม่คาดหวังสิ่งใดเลยจะไม่มีวันผิดหวัง

